

Умови життя на планеті Земля.
Середовище життя.
Чинники середовища
5 клас

Умови існування життя на Землі

З усіх планет Сонячної системи життя існує лише на Землі. На цій планеті є всі необхідні умови: повітря, вода, достатньо світла і тепла .

Усе, що оточує організм і впливає на нього, називають
середовищем життя, або середовищем існування

Середовища життя
на планеті

Водне

Наземно-
повітряне

Ґрунтове

Чинники середовища життя – усе те, що впливає на організми і своєю дією сприяє або заважає їх існуванню та розселенню

Чинники неживої природи

Вода

Повітря

Світло

Тепло

Чинники живої природи

Вплив інших організмів

Вода

Значну частину тіла організмів становить вода. Вона входить до кожної клітини, розчиняє поживні речовини і забезпечує ними всі органи.

Рослинам вода потрібна для поглинання неорганічних речовин із ґрунту та транспортування їх до всіх органів рослин.

Для багатьох організмів вода-середовище життя.

**Тварини отримують потрібну їм воду разом із
спожитою їжею або під час водопою.**

**Жаби, дощові черв'яки і деякі молюски здатні
жити тільки у зволжених місцях.**

Для багатьох організмів вода - середовище життя

Повітря

Більшість організмів дихають **киснем**, що міститься в повітрі. **Вуглекислий газ**, що входить до складу повітря, потрібний рослинам для живлення. Проте збільшення його кількості гальмує процеси дихання, негативно впливає на життя організмів.

Для існування рослин, тварин, людей потрібне чисте повітря.

Світло

Світло визначає зміни у поведінці тварин, їх здатність орієнтуватися у просторі. Людині та тваринам світло потрібне, щоб все бачити.

Жирафа – денна тварина

Пугач – нічна тварина

Під дією світла рослини утворюють органічні речовини з неорганічних. При цьому виділяється кисень, необхідний для існування тварин і людини.

Світло впливає на ріст, цвітіння й плодоношення рослин.

Тепло

Температура впливає на поширення організмів на Землі.

На полюсах планети, де холодно, живих істот майже немає. З наближенням до екватора температура підвищується і кількість живих істот зростає

Теплолюбні тварини

Вплив інших організмів

Дятел убєрігає лїс
вїд шкїдникїв

Крони дерев заважають
світлу проникати до
рослин під ними

Тест

Знайди правильну відповідь:

1. До чинників неживої природи відносять:

- а) вплив інших організмів, світло і тепло;**
- б) повітря, вода, вплив інших організмів;**
- в) повітря, вода, світло і тепло.**

2. Для кого необхідний вуглекислий газ:

- а)равлика; б)маслюка; в) клена; г) крота.**

3. Що називають середовищем життя організмів?

- а) умови, в яких живуть організми;
- б) усе те, що сприяє існуванню та розселенню організмів;
- в) усе те, що заважає існуванню організмів.

4. Хто поповнює вміст кисню у повітрі:

- а) мухомор б) ялина; в) білка; г) кіт.

5. Який чинник неживої природи сприяє збільшенню живих організмів від полюсів до екватора:

а) повітря; б) вода; в) світло; г) тепло.

6. Яке біологічне явище відбувається тільки на світлі?

а) рух; б) дихання; в) утворення в рослинах органічних речовин із неорганічних;

г) випаровування води.

Домашнє завдання

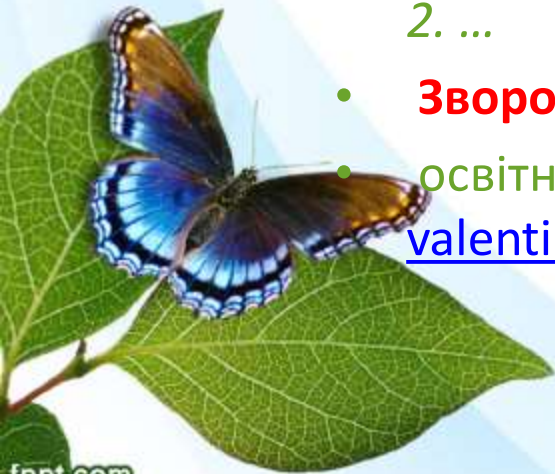
- § 38 опрацювати матеріал.
- Підготувати усні відповіді на питання (1-5) с.141.
- Виконати розміщений тест, надіслати письмові відповіді.
- *Зразок*

Тест

1.в) повітря, вода, світло, тепло.

2. ...

- **Зворотній зв'язок:**
- освітня платформа **Human** або ел. пошта valentinakapusta55@gmail.com

Список використаних джерел:

1. Природознавство: підручник для 5-го кл. загальноосвіт. навч. закл./Т.В. Кошевніук, В.І. Баштовий; за заг.ред. О.Г.Ярошенко. – К.:Генеза, 2013. – 256.: іл.
2. <http://smiles24.ru/anime-jivotnie.html>
3. <https://naurok.com.ua/prezentaciya-umovi-zhittya-na-planeti-zemlya-137010.html>

